

Horthy Miklós

Contributed by olaf
2004. October 23. Saturday 11:10

There are no translations available. Ki volt a Horthy Miklós? Egyesek az egekig magasztalták és magasztalják, mások sárral dobálták és dobálják. Egy valamit azonban mindenkinek el kell ismerni; hazánk legkitűnőbb tengerésze volt. E viszont árdemes emlékezni! Az a emlékezőnek szentelem ezt az árst, amelyben a tengerész pályafutását kávgig.

Gyermekkortól a gimnázium végéig

Horthy Miklós 1868. július 18-án született Kenderesen. Ádesapja, nagybányai Horthy István minden vonatkozásban a magyar kápnemesség képviselője. Ádesanyja, dávanyai Halasy Paula a magyar nagyszony tpusnak a megtestesítője.

Nyolc testvére volt hat fió és két lány. Á a család ötödik gyermeke volt. 6 éves korától a helyi iskolában tanult és 8 évesen szakadt el a szülőházi háztól, amikor a Debreceni református Kollégium diákja lett, majd 10 éves korától gimnáziumi tanulmányait Sopronban végezte.

A korban harmadik fió testvére, Béla tengerész névendék volt a fiú akadémián. Tizenhét éves korában szerencsétlen baleset áldozata lett, egy gyakorlat során a csónak alig hevert ki a szürnyű fájdalma, amikor a tizenkét éves Miklós azzal a váratlan károssal állt el, hogy halott bányája helyébe lépve, be a tengerészetbe. Dáira annak, hogy a mindenkinek szigorú apa felője néha engedékeny, a válasz elutasító volt. A szülőházi keményen állást foglaltak a gyerek kávéinsága ellen. Ám a kis Miklós nem engedett. Ásra és őra elállt k

Makacs kitartása végül győzelmet aratott. Szülei beleegyezésével elkáldte felvételi kárványt, amely nagy okoz a tengerészeti hatásáigoknál. Maga Ferenc József is felfigyelt az ágyre. Horthy 14 évesen bekerült a Fiámbabál Valoska felő vezető á mellett áptáit császárri és királyi Tengerészeti Akadémia hallgatói kápnemesség. falain a kávetkezé felirat volt olvasható: **áca KÁ-TELESSÁG AZ ÁLETNÁL IS FONTOSABB** Ez a jelmondat elkávgig.

A Fiumei Tengerészeti Akadémián

Az intézetben vasfegyelem uralkodott, a legkisebb mulasztást is ugyanazzal a kárványrtelen szigorral büntették, mint a szárazföldi katonai nevelés intézetekben, amelyet a császárri honosított meg személyes példamutatással is érőst-tv

A Monarchia fegyveres erőinél a fegyelem a császárri kávetkezé meghatározására áptáit fel:

-a feladatok teljesítésé káptelesság-azoktól teljesítésé dicsőretet, -a nem teljesítésé büntetés árdemel

Amikor az ifjú Horthy Miklós 1882-ben belépett a fiumei tengerészeti akadémiára, akkor nem csak az osztrák-magyar, de más tengerészeti iskolák is vitorlásokon kápezték ki a névendékeket. A vitorlások romantikája hatott az ifjóra, rajongása lett a vitorlás hajásnak, vitorlás sportnak, amelyet kósbbb lelkes odaadással és eredményesen áztátt.

A tengerészeti akadémián már az első ávfolyamban is sokkal inkább a gyakorlati kiképzés árdelke, mint az elmésszés, evezés, lápvászet a voltak legkedvesebb tantárgyai. Valamennyiben, kivétel nélkül kitűnt. A tisztán elméttárgyat már kevésbé kedvelte, áppen csak annyit foglalkozott velük, mint amennyi az ismeretek ká megálozása és az elmenetel szempontjából szükséges volt.

Az elzákeny, vidám egyéniségnek szinte csak barátai voltak, ellensége alig akadt. Viszont ettől függetlenül korán sincs háján a komolyságnak, vagy áppen a határozottságnak, amely a haditengerészeti pályán nélkülözhetetlen. már akadémiás korában a nyári beháászonk bizonyosodott, mert a legnagyobb ártámmel és a legteljesebb odaadással végezte a vasfegyelmet kávetelő nehöz szolgálatot, amellyel a névendékek ázelőtt kaptak a kósbabá áletákbál. Kányedőn teljesítet minden feladatot a legzordabb idájáris mellett, a legerősebb hullámmzásban vadutáncolás hajás sem tudta kedvőtt szegni. Ha szakadás esőben kellett nágyárás fedőzeti árságet állnia, ha a hullámm tengeren neki kellett vasájnap este csásnákkal a hajásra hozni a szárazföldre szabadsáigolt legényságet, amikor nem is csak egy meglehetősen "becsőpett" matrász veszélytelen berakásáort volt felelős, hanem a fegyelem betartásáort is mindig nyugodtan, néha mosolyogva végzte munkájáit.

Boldog békeidő

Szolgálat első áveiben mind másod, majd első osztályú tengerész hadaprásd korában, a mindenkori "felszerelt" hajó egyes hajásin volt beosztva. Az 1800- as ávek utolsó ávtizedeiben a császárri és királyi haditengerészeti iskolák az volt a

szokás, hogy a nyári hónapokban, május szeptemberig az úgynevezett "Sommer-Eskadre" (a Monarchia modern egységbealakult) volt felszerelve. A téli hónapokban pedig a "Winter-Eskadre" (rövid vitorlásokból állt). Az elbájoszt a tisztek a legújabb legmodernebb technika használatával, május vitorlásokon a lassan, lassan letértek, de a tengerész kiképzés elsajátítása szempontjából, nagy fontosságú vitorlás szolgálattal ismerkedett.

Hadapról korábban a három év alatt, kilenc kétféle hajóra hajózt be, amelyeken kétféle utakra is sor került. 1988 nyarán a barcelonai világtalálkozó alkalmából egy császári és királyi hajóraj látogatta meg Spanyolországot. hajóraj a "Tegethoff" nagy páncélosbánc - mint vezérhajó - a Kaiser Max, a Prinz Eugen és a Don Juan d'Austria (a formájuk miatt vasalásnak csófolt) kisebb páncélosokból tevődött össze. Ez utóbbin szolgált Horthy Miklós. Don Juan d'Austria páncélos fregatt

Erről az évtől származik az alábbi anekdota, amely jól ismert volt a császári és királyi haditengerészetnél:

Barcelonában az admirális megengedte, hogy bizonyos időkben spanyol vendégek is meglátogathassák a hadihajókat. A fiatal katonák is akadtak ismerősei, akik közül egy fiatal lány kétféle napszemmel nagy öröklátókat tanosá-tva a hajó tovább maradt a fedélzeten, mint azt a szigorú hajórend lehetővé tette. Ennek eredményeképpen a fiatal vendéglátó, májnapos parancsnoki kihallgatáson 14 napi hajófogságot kényvelhetett el a számlájára. Barcelona azonban sokkal szebb és csábosabb annál, semhogy a hajóráj lehessen csak csodálni, kétféle napszemmel nem ilyen fiatalon. Bajjaisaival megtárgyalva az engedély kijátszását a bejárt katonát este, egy bejelentéssel csónakkal utána szökött a társaságnak. Szerencsén partot ért civil ruhájában és teljes biztonságban érkezve magát, elindult társai után Barcelona. A civil ruha keltette biztosnak hitt inkognitó egy pillanat alatt vált semmivé, amikor egyszer csak szembe taláلتa magát tulajdon hajóparancsnokával, Vostri sorhajókapitánnyal. A helyzetet mentendően azonnal sarkon fordult és mellékkutakozott, rohant vissza a kikötőbe, ahová tudomása szerint a parancsnoki csónak volt rendelve. Szerencsés volt, megtalálta a várakozás csónakot, annak legújabb elrejtette a katonát megindultak a horgonyon álló hajó felé, hirtelen az állás parancsnokkal, elöl pedig a pad alatt a kiszáradt katonával. Megérkeztek a hajó oldalához, ahol a menekülő az evezősök a hajó oldalán lévő ágyúnyálánál ison át betuszkolták a tálcafedélzetre, amíg a parancsnok felsötételt a részre leengedett hájgcsón. A fedélzetre érkezett parancsnok első szava az a fogadás irzajszóhoz a kényvelkezett "Azonnal kórotem a fedélzetre Horthy Miklós tengerész katonát. Az irzajszó róméletlenül csak a csodálkozó nagyobb, amikor meglátja, hogy kiszáradt bajjaisa éppen az egyenruháját kapkodja magára a szálláshelyen. Nálam nagyobb csak a hajóparancsnok nézett, amikor egy perc múlva Horthy Miklós az elárórsónak megfelelően jelentkezett nálam. Nem is volt sok mondanivalója részre, csak ennyi: "Na jó van, menjen csak aludni. Jó éjszakát."

Az évek múltak. A tengerész katonából sorhajó zászlós, a sorhajókapitányból pedig tengernagy lett, amikor a párt hadikikötő parancsnokának az estélyen megint találkoztak, és az éregőrfőlehet a fiatalabb tisztet, feltéve nekardást:

- Mondja csak, ugye maga volt ott "akkor" Barcelonában?

- Akkor, tengernagy ő, a Ramleh-on? Bevallom, én voltam.

- De hirtelen miton került vissza a hajóra, mire hívtam?

- Én, tengernagy ő volt száves visszavinni a saját parancsnoki csónakján - felelt a sorhajózászlós.

1889-ben tette le a tiszt vizsgát, első osztályú hadapróléllápvé elöl, főlévvel később máj sorhajó zászlós volt főhadnagyi rendfokozatnak felel meg. Előléptetése után társakorszájban a konstantinápolyi állomáshajóra került beosztott tisztként.

Ez a beosztás továbbá a tálca-totta látókat tekintve, hogy a XIX. Század végén az Európa "beteg embernek" tartották a társakorszáj fővárosa a diplomácia boszorkány konyhájaként másként dőlt. A nagykveti szalonokban szakadatlanul let, amely egyaránt alkalmas volt szerelmi kalandok kezdeményezésére és az ilyenek leple a fontos, kényes politikai helyzetek kiaknázására. Miután a fiatal tisztben meg volt az írsztársak öröklátó és a lényes iránt, és állandóan nyitott szemmel járt, át tudott látni a lepleken, lehajmozva a kényrátó fel tudta ismerni a társaknagi okait.

Nyolc hónapos konstantinápolyi tartózkodása után 1892 őszén a Saida nevű korvettre osztották be, amely májfélt évig tartó tengerentélen indult. Az akadémiáján kikerült legfiatalabb máj sodosztályú katonával. A Saida átja a Szezi csatornában és a Város tengeren át Ceylon szigetre, majd Indiába, Bombaybe, Kalkuttába, ezek után Szingapúrba, Bankokba, a Borneó és a Jáva szigeteken át Ausztráliába vezetett. Itt három kikötőt látogatott meg. Innen Ászjland, Ászj Kaledónia, az Ászj Hebridák és a Salamon szigetek sokasága kényvetkezett, majd a hajó megfordult Szingapúr árintásával az Indiai Áceánon és a Város, majd a Földközi tengeren át bejutva az Adriára tórt haza. S.M.S. Saida gáz korvett, melynek fedélzetén Horthy Miklós világtalálkozó utazásban vett részt 1892-ben.

A világtalálkozó után a Tengerészeti Műszaki Bizottság főnöke, Hermann von Spaun altengernagy mellé nevezte. A bizottság feladata az volt, hogy figyelje és ártókelje a technika fejlődését a haditengerészet sajátosságainak figyelembe

váctelácvél.

1896-ban a Schinau gyárban épített Magnet torpedó-naszádóitváltécben os haza hozatalában vett részt. A hajó Keleti tengerről, Európába megkerülte a szót hajzótt Páljában minden említettésre máltás esemény nalká.

1896-ban torpedó-tiszti tanfolyamra vezényelték, ezzel egy olyan csapatba került, amelyet ebben a korban, mint a haditengerészet huszárságját emlegettek.

A torpedó akkor még aránylag jó fegyvernem volt, hiszen azt az 1870-es években találta fel a magyar származású Luppis János. A szolgálat a kicsi, minden kényelmet nélkülözött torpedóvető naszádokon nagyon kemény volt, kálánnsen a másodosztályú tőpuson, ahol például menet közben a kormányos a tisztitől asztalán állt a kázipes hullámvérősnél is nyakig eljött. Többi viharok idején rendkívüli fizikai megpróbáltatást jelentett a szolgálat, mint a legénységnek ezeken a veszélyes száguldásos hullámok tetején ugrás hajókon. Csak olyanok kerülhetnek ehhez a fegyvernemhez, akik rendelkeznek az úgynevezett "Kommandobrücken-Nerven-el", azaz a parancsnoki hádi idegekkel. Ugyanis katasztrofesen fontos a jó idegrendszer a nagy sebességű mozgó kis hajókon, mert a torpedó-naszádók harci rendeltetésre az volt, hogy a csatahajókat, cirkálókat a lehető legjobban megkészezték a hájók kiállítására, a torpedó, miközben az előbbieket a leggyorsabb fegyverekkel kb. 1 tőltek rájuk. Mindehhez nem volt elég csak tengerésznek lenni. A hajó szinte a saját testének örve, os azt így irányítják, manőverezéskor pedig kellett, tükkeltesen kezelve a kormányokat és a gépeket.

A torpedó-tiszti tanfolyam elvégzése után 1897. május 1-én II. osztályú sorhajó hadnagyá neveztek ki.

1898 nyarán Angliába vezényelték, ahol a Yarrov máveknél építette a Boa os a Cobra nevű torpedó-naszádó hazahozatalában vett részt, mint a Boa első tisztje. A két torpedó-naszádó próbáján a Boa kondenzátor csatlóvei csatlógnak kezdenek, ebből kiderült, hogy konstrukciós hiba miatt mindkét hajó ezeket ki kell cserélni. Egy még nalká ny kellemes hetet telttek Angliában. Ez volt az első zavarás kálánnsen. A másod pedig az, hogy a vágó kifutás után a Boa parancsnoka megbetegedett os Horthynak kellett átvennie a hajó parancsnokságát. Egy aztán ő vezette haza a naszádot az Atlanti óceánra, Földközi tengeren át Európába. Igen zord időjárású kálánnsen sörtetlenül érkeztek meg.

Horthy sorhajószázadot hazatérte után átvényelték a pálai tengerészkapitányba kiképzésnek. 1899 tavaszán Artemisia kiképzés vitorlás parancsnokává neveztek ki.

1901 nyarán megnásult, feleségül vette jószáshelyi Purgly Magdolnát.

1905-ben, az akkori teljesen jó Sankt Georg páncélos cirkálóra került torpedó tiszt beosztásban, os mint ilyenek, az feladata volt a hajó legénység tengerészeti szakmai képzése, azaz a hajó csőszakjainak kezelése, evezés, vitor

Ebben az időben kálánnsen politikai bonyodalmak következtekben nemzetközi csapatoknak kellett megszélniük a Mytilene os a Lemnos szigeteket az óceán tengeren. Egy osztrák-magyar hajóraj is elindul a két sziget felé. A hajóraj vezérhajója Sankt Georg cirkáló, amelynek parancsnoka Ripper admirális volt, aki egyben a nemzetközi hajóosztagok főparancsnoka is. A Mytilene szigetre kitelepült nemzetközi tengerész legénység parancsnoka pedig Horthy Miklós volt.

A kálánnsen befejezése után elvégzett egy felső szintű tőrségi tanfolyamot, majd a haditengerészeti parancsnokjachtjának a Lacromának az első tisztje lett.

Itt gróf Montecuccoli tengernaggyal került a kálánnsen kapcsolatba, akit kálánnsen szigorúsága miatt vasgrófnak is hávtak. Kiváló os kitaláló haditengerész parancsnok, aki a magyar os osztrák parlamenti tiltakozások ellenére elmondta, hogy a monarchia jó csatahajó építést szavazza meg. (Ezek a Viribus Unitis, a Tegethoff, a Prinz Eugen os a Szent István.) A vasgróf felismerte Horthy kiváló tulajdonságait os megkedvelte őt. Rávidesen kinevezte a Konstantinápolyban állomásozó Taurus parancsnokává. Ez a beosztás egy évig tartott.

1908-ban az ő parancsnoksága idején jótársdnak le tükorszájg tőrtécben azok a politikai események, amelyek előidéztek a kálánnsen birodalmi eseményeket, azaz Bosznia-Hercegovina bekebelezését az osztrák-magyar birodalom Horthy a veszedelmes os kényes politikai helyzetekben józan átlátás, a dolgok mélyre látás, mársékelt, de sz eseten azonnal tette kősz katonának bizonyult. Nem csak kitűnő tengerésztiszt os hajóparancsnok, de les esztű finom szimató politikus os diplomata is volt. Jelentőse nagy feltűnést keltettek Bécsben, a hágyminisztérium haditengerészeti osztályán, olyannyira, hogy azokat kivétel nélkül eljuttatták a császár katonai irodájához, ahonnan egyenesen I. Ferenc József kezébe kerültek. Az uralkodó nem csak felfigyelt Horthyra, de meg is jegyezte magának, máltányolva tehetségét. A kálánnsen során ennek kálánnsen szájnysegédi kinevezését.

A Tauruson betöltött parancsnoki beosztása 1909 augusztusában lejárt. Utána nalká ny hánapos szolgálat következett a Kaiser Karl VI. páncélos cirkálóán, amely után Bécsben os ő lett I. Ferenc József szárnysége. Az király a "világ első gavallóra", a kálánnsen kálánnsen tőlességteljes-tő, a puritán gondolkodás megtestesítője. Ezen

gondja Ács munkájja mellett figyelme a legcsekélyebb dologra is kiterjedt. Nem volt kánnnyÁ± dolog mellette szolgáljni. A legkisebb hiba esetén is azonnal "intÁzokedett", de ilyen intÁzokedÁcsre Horthy esetében soha nem kerÁlt sor. Pedig nem volt kánnnyÁ± a helyzete a tengerÁcsz szÁjrnységÁdnek, májr csak azÁrt sem, mert a kÁok haditengerÁcsz egyenruha ritkán volt valami az uralkodÁs kÁnnnyezetÁcben, Ács mert Ferenc JÁzsefnek egyÁjltalÁjn nem szÁ-vÁ¼gye a haditengerÁcszet.

Horthy MiklÁs minden tekintetben megfelelt a vele szemben tájmasztott kÁnnvetelmÁcnyeknek, Ágy az uralkodÁsval valÁs ÁcrintkezÁcsben, mint az udvari esemÁcnyek idejÁc. RÁnnvid idÁ' eltelte utÁjn májr nem volt titok az udvarnÁjl, hogy a csÁj nagyon kedvelte Horthy MiklÁst, amit mi sem bizonyÁ-tott jobban, mint hogy a hivatalos nÁcgy Ácív letelte utÁjn Á' mácgy egy fÁcív Ácívig a csÁjszÁjr mellett maradt, annak kifejezett utasÁ-tÁjsÁjra. KÁnnzben 1914 januÁjr 20-Ájn Horthyt sorhajÁs kapitÁjn neveztÁc ki.

Ekkor mácgy EurÁpÁban lÁjtszÁlag boldog bÁckeidÁ'k honoltak. Ezt tánnrtÁcok meg, mint egy villÁjmcspÁj a szarajevÁi lÁjvÁcsek, amelyek megÁnnitÁcok a trÁsnÁjrtÁj kÁj s pÁjrt. Ezek lÁjvÁcsek elÁ'bb lÁjngba borÁ-tottÁjk EurÁpÁt, majd az egÁ vilÁjgot. Melynek hatÁjsai a mai napig is ÁcrezhetÁ'k.

A hÁjborÁ°

A hÁjborÁ° kitÁnnrÁcse utÁjn Horthyt a Habsburg csatahajÁs parancsnokÁjvÁj nevezik ki. A hajÁs tácötlensÁcgre volt kÁjrhozta ÁjllomÁj helyÁc, amit parancsnoka nehezen viselt el.

1915. januÁjr 10-Ácön ÁjllÁ-tottÁjk szolgálta a Novara gyorscirkÁj lÁs, amelynek parancsnokÁjnak Á't neveztÁc ki. A parancsok vÁjlasztÁjsÁj rÁs fenn maradt tánnrtÁcnet szerint egy vacsora alkalmÁjval Anton Haus tengernagy Á-gy szÁs l t tánnrsÁchez: â€œHorthy rÁjtermett, Á¼gyes Ács alkalmas tiszt Ács mindig szerencsÁcs; adjuk hÁjt neki a NovarÁjt.â€

A hÁjborÁ° májr egy Ácve tartott. Az antant a DardanellÁjkat ostromolta, nehÁcöz helyzetbe hozta TÁnnrÁj korszÁjgot. A nÁcme vezetÁcs PÁjÁjba kÁ¼ldÁjtt 3 UB tá-pusÁ° tengeralattÁj rÁs vasÁ°ton. Ezekkel az egysÁcgekkel prÁsbÁj lta meglepni az antant erÁ'ket Ács megsegÁ-teni a tánnrÁj kÁjket. A tengeralattÁj rÁs k hatÁs sugara nem tette lehetÁ'vÁc, hogy a TÁnnrÁj korszÁjgig ve utat sajÁjt erejÁ¼kbÁ' l tegyÁcok meg. A nÁcmet hadvezetÁcs kÁc rÁcsÁcra a cs. Ács kir. flotta egysÁcgei vontatÁjk el kb. fÁcív Ájsszerakott tengeralattÁj rÁs k kÁjzÁ¼l elsÁ'kÁc ont UB 8 futott ki a Novara vontatÁjsÁjban 1915. májjus 4-Ácön. A gyorscirkÁj kÁc mÁcnyei kÁjzÁc Horthy parancsÁjra vitorlavÁjsznat feszÁ-tettek Ács fÁjllÁc sodronybÁj kÁc mÁcnyt kÁcszÁ-tettek, Á-c hajÁs, hogy messzirÁ' l tehergÁ'zÁj s sziluejtÁc mutassa. RÁnnvid Ác utÁjn egy nÁcmet matrÁs z beleesett a vÁ-zbe Ács eltÁ± majd a tengeralattÁj rÁs rÁs hibÁjt jelentettek, Á-gy visszafordultak. Májjus 4-Ácön Ácra kifutottak. Az Ác sorÁjn minden problÁcma nÁc kÁ¼l Ájthaladtak az OrtantÁs-i szoroson. 6-Ájn 8 Ásra utÁjn francia rombolÁs raj kÁjzeledett felÁcív¼k. Az UB kÁjteleit eloldottÁjk Ács az lemerÁ¼ve tovÁjbb indult. A gyorscirkÁj lÁs ÁjlcÁjzÁjsÁjt eltÁ¼ntettÁc, Ács teljes gÁ'zzel megind hazafelÁc. A franciÁjk riadÁs zattÁjk cirkÁj lÁs ikat, hogy a szorosban vÁjgÁjk el a Novara Ác tÁjt. Horthy azonban jÁs szÁj molt cirkÁj lÁs k nem voltak gÁ'z kÁcszek Ács mielÁ'tt elvÁjghattÁjk volna a hazafelÁc vezetÁ' utat betÁjrt az AdriÁjra Ács 7-Ácön h vetett PÁjÁjban. Á Az S. M. S. Novara

1915 májjus 23-Ájn Olaszorszáj hadat Á¼zent a MonarchiÁjnak. Aznap este a flotta hatalmas tájmadÁjst hajtott vÁcgre az olasz partok ellen. A NovarÁjnak a ScharfschÁ¼tze rombolÁs Ács 4 torpedÁs naszáj d kÁ-sÁc retÁcben Porto Corsinit kellett lÁ' r. A keskeny csatorna partÁjn telepÁ-tett laktanyÁjk elpusztÁ-tÁjsa miatt a rombolÁs farral elÁ're hatolt be a csatornÁjba, Ács kÁc oldalra tá¼zelt. Ez alatt a Novara elÁ'bb 2000, majd 1000 mácetre is megkÁjzelÁ-tve a partot megkezdte a tá¼zelÁcst a tengerparti erÁ'dÁ-tmÁcnyek ellen. Ezzel tehermentesÁ-tette a szÁ±k csatornÁjban, meglehetÁ'sen korlÁjtozott kÁj rÁ¼lmÁcny kÁjzÁjtt harcolÁs rombolÁs t. NovarÁjt talÁjlatok ÁcrtÁcok, von Persich sorhajÁs hadnagy, torpedÁs tiszt Áj t emberÁcvel egyÁ¼t ÁcletÁc veszítette, tájbbben sÁlyosan megsebesÁ¼tek. Horthy ekkor cikkcakkban kezdte vezetni a NovarÁjt, Ács nem tájgÁ-tott a part kÁjzelÁc bÁ' l, amÁ-g a rombolÁs ki nem jÁjtt a csatornÁj bÁs, feladatÁjnak befejezÁcse utÁjn.

JÁcnius 17-Ácön Kifutottak PÁjÁj bÁs a Novara Ács az Admiral Spaun gyorscirkÁj lÁs k, a Wildfang, az Ulan, a ScharsschÁ¼tze, az Uskoke rombolÁs k, valamint nÁcgy torpedÁs naszáj d kÁ-sÁc retÁcben. ElÁ'szÁj r a Trieszti-ÁjblÁjtt fÁcsÁ¼ltÁcok Ájt, majd olasz partok felÁc vettÁcok az irÁjnyt. Rimini magassÁjgÁjban talÁjkoztak a Sankt Georg vezette csoporttal, melyet a SzigetvÁj r cirkÁj lÁs Ács nÁcgy torpedÁs naszáj d alkotott. A Sankt Georg a Rimini kikÁjttÁ' csatornÁjt Ács annak hÁ-djÁjt lÁ'tte, SzigetvÁj r a Novara tájmogatÁjsÁjval Fano Ács Pesaro katonai cÁc pontjait vette tá±z alÁj. A Novara csoport visszatÁc rÁ' ber szÁc trombolta Tagliamento jelÁ' ÁjllomÁjsÁjt, majd PÁs la felÁc indultak.

JÁcnius 27-Ácön a Horthy MiklÁs sorhajÁs kapitÁjny vezette kÁjtelÁcok Ancona elÁ'tt 20 mác r fÁjldre megÁjllt. A Novara kÁc csÁs nakot bocsjÁjtott vÁ-zre bombÁjval Ács benzinnel megrakva az AnconÁjt bombÁjzÁs vÁ-zirepÁ¼lÁ' gÁcpek ellÁjtÁjsÁjra. A csÁs nakok Á' rzÁcsÁcra egy torpedÁs naszáj dot hagytak hÁjtra. A kÁjtelÁcok tovÁjbb indult Ancona felÁc, ahol lÁ'ttÁcok a vasÁ¼viaduktot Ács a raktÁj rakat. EzutÁjn tovÁjbb hajÁs ztak Senigaglia felÁc Ács hasonlÁs cÁc pontokat pusztÁ-tottak el. FanÁs nÁj talÁjkoztak az Admiral Spaun csoportal Ács visszaindultak a csÁs nakokhoz. A csÁs nakok felvÁc tele utÁjn PÁs la felÁc vettÁcok irÁjnyt, ahova minden kÁ¼lÁjnnÁj sebb esemÁcny nÁc kÁ¼lÁ¼l megÁc rkeztek.

1915 Á'szÁcön a kÁjzponti hatalmak dÁjntÁ' offenzÁ-vÁjt indÁ-tottak Szerbia ellen, Anton Haus tengernagy a NovarÁjt a CattarÁs i Áj bÁjllbe vezÁcnyelte. December 5-Ácön, hajnali hÁjrom Ás rakor a Novara nÁcgy rombolÁs Ács hÁjrom torpedÁs naszáj d kÁ-sÁc retÁcben kifutott a CattarÁs i Áj bÁjll bÁ' l, hogy San Giovanni di Medua MontenegrÁs Ác lelmezÁcs i Ács utÁjnpÁs tÁjsi ki ahol a felderÁ-tÁcs szerint tájbb teherhajÁs Ájll lÁ'szerrel Ács Ác lelemmel megrakva- elpusztÁ-tsÁjk. Virradatkor ÁcrtÁcok el a

bejártat, azonnal tüzét nyitottak, elszakították a parti tegek kezelőinek a laktanyáit, és mire a tüzetől a partoln tudták az osztrák-magyar hajók benyomultak a kikötőbe, mindent leromboltak, elhelyeztettek nyolc teherhajót és tizenegy másikat felgyújtottak. A teljes utánpótlás, amely a Szerb hadsereg volt, elpusztult. Sikeresen a selyes csapatok az ellenségre. Montenegró ereje megtört, és 1916. január 13-án békét kötött.

1916. január 27-én a Horthy vezette Novara az Orjen és a Csepel rombolókkal kifutott, hogy zavarja az elléget hajóforgalmát. Rájávidesen a két romboló gátló miatt visszafordult, így a gyorscirkáló egyedül hajózott tovább. Este 5 óra 15-től hajrom cirkáló és a tübb rombolóba a jellés ellégetes egységekkel találkoztak. A telerő elvisszaforog a visszatérő bázisra.

Az Antant, az egyre jobban elszakított osztrák-magyar-német tengeralattjárók tevékenység miatt úgy döntött, hogy elzárja a meglehetősen keskeny Otrantói szoros az Adria bejáratánál. Ezt felfegyverzett halászhajók végezték, amelyek az elsodrony hajókat vontattak a víz alatt, amelyekre aknák voltak erősítve, azok a tengeralattjárók, amelyek beleakadtak a hálóba, csak a selyes sörények a jellés tudtak kiszabadulni, vagy elpusztultak a személyzetekkel együtt. A felszárrombolók biztosították a halászgázásukat.

Horthy 1916. július 8-án este felderítő-áttra indul az Otrantói-szorosba. Ott úgy felfegyverzett halászgázással találkoztak, amelyeket rávid távharc után elhelyezett. Másnap a hazafelé hajózás cirkáló és ellégetes egységekkel támadták meg, és igyekeztek az átjutást elvinni. A hajó sebességi fájálya és a segétségre a kezelt csónak azonban keresztül a hálóba az elléget szállítását, és sikeresen gond nélkül a befutnia Cattaróba. Az év folyamán cirkáló és tübbes hajókat hasonlóan a madárista végrehajtani, de a jellés sikereket nem ért el.

1916-végén a hadi helyzet kívánatos volt, a szárazföldön az olasz front kivételével mindenhol ellégetes területek álltak a birodalom katonái, Oroszország lengyelek által lakott részei, az egész Szerbia és Montenegró, Belgium, az észak-keleti Franciaország a központi hatalmak birtokában volt. Kivétel a románokat Erdélyben, és elfoglaltuk Románia felől Bukaresttel együtt. Várható volt, hogy Románia és Oroszország a jellés foglani. A tenger császárja és királyi flotta szilárdan tartotta nem csak a hazai partokat, de az utánpótlások számára nagyon fontos montenegrói partokat is. Biztosítva volt a tengeralattjárók kijutása a Földközi tengerre, hadikikötőinket nem fenyegette veszedelem. Péntek, Szebenico, a Cattarói hajóflotta szilárd, áthatolhatatlan védelmében áll. A francia Leon Gambetta és az olasz Garibaldi páncélos cirkáló és elhelyezett a nagy antant hajók nem merészkedtek Adria vizeire. A német és osztrák-magyar tengeralattjárók szilárdan tartották a Dardanellák és a Bosporusz bejáratát. Az angol madáristákat ezen a harctérben is visszaverték a központi hatalmak. Mindezek ellenére azonban az antant sokkal jobb helyzetben volt, mivel a földrajzi helyzetük és az amerikai segétségekkel a gyarmatokhoz, a nyersanyagforrásokhoz vezető utakat a kezében tartotta. A központi hatalmak viszont rájuk voltak zárva, és győzelmeik ellenére is el voltak zárva a világ nyersanyag bázisait, amelyek kincseit nem csak az elléget, de még a semleges államok teherhajtás is az antant részére szállították. A német hadvezető és úgy látta, hogy az idő ellen dolgozik, így a hajóvadász végezők hamarabb befejezősöt szeretnék volna elérni. 1917 január 31-én bevétel nélküli tengeralattjáró hajóvadász. Február 1-én, olyan hadműveleti területnek tekintette Angliát, Franciaországot és Olaszországot partjai közeli vizeket, valamint a Földközi-tenger keleti és nyugati részét a medencéjében, amelyben minden ellégetes és semleges egyaránt figyelmeztetés nélkül elhelyezett. 1917 nyárára kezdett fokozottan megjelenni a hadviselési márd eredménye. Az angol csapatok akadozva kapták az utánpótlást, Angliát a jellés szorosban az eddig lazább kázzal. Válaszként a fokozták a tengeralattjárók elleni kázzal. Egy az Otrantói szorosban az eddig lazább hajóvadászot a jellés kezdték kiépíteni. Rengeteg halászgázást, számtalan rombolót, kis cirkáló csoportosítottak ide, a kázzal a riasztórendszer, Otrantóban repülőteret építettek. Az Adria kezdett bezárni a tengeralattjárók, és a felszárrombolók hajók számára.

Ezért a jellés a kázzal az otrantói záró szótrombolója, mely akcióra 1917. május 14-én este kezdődött. No Saida, Helgoland cirkáló és hajtás antenna rádjait megkötötték, így a sziluettkék az olasz Indomito romboló osztályhoz hasonlóan. A cirkáló és a szrevátló a kezelt meg a hajnali órákban a hajóvadász, hajrom közeli jellés pozícióban és szinte ugyanabban a pillanatban száltak meg a jellés tüzét a jellés vontatás és a hajókra, azonnal elhelyeztettek 12 hajót, 9 hajót harc és mozgásukat elmentették, ugyanakkor az elhelyezett hajók személyzetéből 72 embert mentettek ki a tengerből. A Novarára ebből 6 hajó elhelyezett, 5 megrongálása és 35 ember kimentése jutott. Az átközlet végezők a hajrom hajó rávid, gyors akcióját a hajóvadász mint egy átközletnek a megsemmisítését okozta. Ugyanakkor a közeli a jellés Csepel és Balaton rombolók is harcba kerültek és a Csepel az olasz Borea rombolót elhelyeztette. A Balaton pedig a romboló által a sötét hajrom szállított hajó kázzal a selyes el egyet, a másikat kettő. Így elmenekült el. Rombolóink visszafordulva minden zavaró esemény nélkül a visszatértek Cattaróba.

Ezeket az eredményeket a saját egységeink veszteség nélkül a kázzal el, feladatuk elvégzése után hazaindultak. Hamarosan a császárja és királyi egységekkel a tüzet és a gyors erősebb antant hajó csoport zárta el a hatalmas távharc kezdődött. A Novarát felismerve - fokozott táv alát vették az ellégetes hajók. 15 centiméteres ágyúikkal leadott jelléssekkel a jellés bázisra eltaláltak, amikor az még a jelléshez sem jutott a nagy távolság miatt, Horthy ekkor - a tengeri hajóvadász kázzal a jellésben elszakított - mesterséges kázzal fejlesztett, amelynek leple alatt 8000 méterre kázzal tette meg az elléget, majd a kázzal a hirtelen kitörve jellés tüzét a jellés-törtő. Ekkor azonban Novara selyes találatokat kapott. Az elvisszaforog a jellés tiszt, Szuborits József és a jellés katonája meghalt, majd az egyik jellés repülőteret.

a tengerbe teljes kezelésszel. Nem sokkal ezután a parancsnoki hidat teljesen romba döntötték, egy 15 cm-es gránát repeszei megsebesítették Horthy Miklóst is. Végezetül, amikor egy kávetkezé 15 cm-es gránátot a kazánházat és a vízszemből a gőzcsövet, a hajás néhány perces lassulást követően mozdulatlan célpontjává az ellenségnek. Az pedig pergetéssel kezdődött a cirkálásra. A Helgoland teljes erőre kapcsolva, és az ellenség felé ezzel magára vonta a tüzét. A Saida kávetben a mozdulatlan Novarát tülszéri prásbájközös után vontatásról vette és elindult vele a hazai kikötés irányába, kávetben tovább. Az ellenség azonban elre tét, majd ritkulni kezdtek a lávások, és az Antant hajók elbb lemaradtak, majd megfordulnak, és az ellenkező irányban eltértek a harctérre, Budapest (az SMS Budapest legénysége) csatahajás és a Sankt Georg páncélos cirkálás tén fel a láthatáron háromból kás-sáretben Cattarás felé. Ezek biztosítása mellett az öt további része Cattarásig biztonságban telt el. A Novara felé. Járt láthatásak a 10 cm-es ágyúok és a torpedóvetés csövek. A láthatást vizsgálat tiszttel Horthy Miklós. A harcok után a sebesült Horthyt eláptették. A Novara parancsnokáig herceg Lichtenstein fregattkapitány vette át, és maradt az a háború végéig. Még ebben az évben a hajás kijavították, de jelentősebb harci eseményre már nem vett részt. A tengerész pályafutás csúcsa, a Császári és Királyi flotta alkonya. Az otrantási zár szótrombolás napokig árezte a hatását. A német és osztrák-magyar tengeralattjárás kávetnyedő hatoltak át a szoroson. uralkodás "az ellenség eltt tanosított kiváltságos vitás és kávetnnyedősen érdemnyes magatartás" elismeréseként hadiásként nyel 2. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta Horthy Miklósnak. Felgyűlése után a Prinz Eugen csatahajás parancsnokává nevezték ki. Ez a hajás a négy legmodernebb, legújabb, legnagyobb csatahajás egyike. (Viribus Unitis, Tegetthoff, Prinz Eugen, Szent István). Á S. M. S. Prinz Eugen

1917. évi szón kávetponti hatalmak katonailag nagyon jártak, hiszen a caparettai áttérés után minden ponton megerősítik pozíciójukat, amelyet az orosz román kávetnből meg tovább erősebbé tett. A tengeren ugyanez a helyzet fokozódásának oka az ellenség is.

A hadihajáson a legénység meglehetősen spórtai módjára, ásszezőlva, és az évek óta tartó láleklés elszolgálat is árezte a hatását. Először a német flottáján mutatkoztak zendések, majd az osztrák-magyar hadihajáson is.

1918. február 1-én a Cattarás ávetben néhány hajásn lázadás tét ki, amelynek kiindulási pontja a Sankt Georg páncélos cirkálás volt. Ezt követve több hajásn is letartóztatták a tiszteket, vártás lobogást vonta fel. A kávetzudatba beleivódott az a tésveszme, hogy Horthy Miklós mint kávetnleges megbízott utazott Cattarásba. Ez azonban tésves! Mint említettem, ekkor már a Prinz Eugen parancsnoka volt, amelyet mádjában sem állt elhagyni.

A lázadás arra ászte az uralkodást, hogy felül vizsgálja a flotta parancsnokának és az egész flottaparancsnokának az alkalmasságát. A tanácskozással során arra az elhatározásra jutottak, hogy Njegevan tengernagynak távoznia kell. Utódjául Horthyt nevezték ki. Ezzel eltértek a régi rendszertől kávet szempontból is. Először is kávetnválasztották a flottaparancsnoki állást a haditengerészet parancsnoki állásaitól. Ez azt jelentette, hogy kávetn feje lett a haditengerészetnek és a minisztériumnak. Második lépésként, ismét szaká-tva a hagyományok Horthy Miklós sorháskapitányt, soron kívül -11 rangidős tiszttáugrásával- ellentengernaggyá és a flotta parancsnokává nevezte ki az uralkodás az ásszes tanácsadása egyetértésével.

Amikor Reinhard Scheer admirális a német flotta parancsnoka ártésül a döntésről a gy kiáltott fel: "Most végre az a fárfi, akire számunk van! Később erről a gy nyilatkozott: "Hogy mennyire minden irigységtelmen el Horthy idősébb kártsai is vezérelt talentumát, azt saját szájukból hallottam, amikor Horthy tételnek ártés megjutalmazásáért az osztrák-magyar flotta ártés állt." •

Ugyan erre a kávetkeztetésre jutott Helmut Pemsel, az 1985-ben, a németországi Koblenzben kiadott haditengerészeti áletrajzi lexikon szerzője, amikor Horthyról ezt írta: "legújabb tés-észendével elbb lett volna számunkra és a cs. flotta ártés ilyen fárfi." •

Horthy első dolga az volt, hogy javított a matrások lelemezésén, és felszerelésén. Majd legfontosabb feladatnak a kiáptett ortantási zár szótrombolását tekintette. Ennek előkészítését rajta áttették az anconai torpedó cső támaszponton. A rajta tés cölja ezeknek a rendkívül gyors és veszélyes kishajásoknak az elpusztítását volt.

Ebben az évben az osztrák-magyar hadvezetés júniusban egy offenzívát tervezett a Pianónál állás kávet Isonzás hadsereg részével. Ennek támozására tervezte meg Horthy tengernagy az otrantási zár újabb megtámadásait lehet legvégsőleg megsemmisítéséért.

A flotta csatahajásnak bevetésé is elhatározta, hiszen tudta, hogy most már a vékony páncélat, gyors cirkálás lennének elegendőek az ellenség nagy hadihajásával szemben.

A flottaparancsnokáig mindent elkávetett, hogy a terv titokban maradjon. Kezdetben csak a fregatt parancsnok, a társfőnök és a hadmésveleti tiszttudott a tervről, majd fokozatosan bevonták a társzkat.

A haditerv a kávetkező volt:

â€œA nemzet hajásjének parancsnoki hâ-dja, 1944. oktâber 15-e fekete vasárnapja âta âres.Minden magyarnak a hâ-dor a helye!â€

Ezen eredmények ellenére Horthy Miklós minden reményét elvesztve, hogy viszont láthatja szeretett hazáját 1957. február 9-én emigránsként hunit el Portugáliában.

-Emléket mindárakra megá' rizzâk ellentengernagy âr! Nyugodjon bâkâben kormányzâ âr! Kiss âœolafâ• Csaba

Felhasznált irodalom:

- Bencsik Gábor: Horthy Miklós Magyar Mercurius kiadás 2003
- Csonkarti Károly: Horthy, a tengeres; Zrâ-nyi kiadás 1993
- Csonkarti Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerésze
- Földi Pál: Az osztrák-magyar haditengerészet története Anno kiadás
- Kiss Csaba: A Császári és Királyi flotta kôzirat
- Kiss Csaba: Az S.M.S. Novara gyorsjárâ
- Nagy Miklós Mihály: Boldog bôkeidâk haditengerészei Kornâtis kiadás 2003
- Szimon Miklós: Hogyan lett egy kenderesi kismemesi gazdâkodâs fiâbâ! az Osztrák - Magyar Haditengerészet fâparancsnoka? Csatak az Adrián Horthy Miklós irányítâsâval.A Szent István csatahajâ elsâlyedâse.

â